ଶ୍ରୀ ଭକ୍ତାସ୍ମଚରଣ ଦାସ କବିରତ୍ନ ରଚିତ

ନୀଶାବର୍ଦ୍ଧିନୀ

ଚୌପଦୀ

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ପ୍ରଥମବାର ପ୍ରକାଶିତ ।

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ :—

ଜଗନ୍ନାଥ କୋମ୍ପାନୀ

ବାଲୁବଜାର, କଟକ ।

ପୋ: ଅ: ଶୃଦଜୀବୋକ,

ମୂଲ୍ୟ ୦ ◦ / ଏକଅଣା ମାତ୍ର ।

ନିଶାବର୍ଦ୍ଧିନୀ ଚୌପଦୀ

ପଣ୍ଡିତଜନେ ଶୁଣିବ ଦେଇ ମନ କର୍ଣ୍ଣ ।
ନିଶାବର୍ଦ୍ଧିନୀ ଗୀତ ମୁଁ କରିବି ଗାୟନ । ୧ ।
ଯଦ୍ୟା ମଧ୍ୟେ ନିଶା ବୋଲି ରାତ୍ରକୁ ସେ କହି ।
ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରହରେ ସେହୁ ସମାପ୍ତ ହୁଅଇ । ୨ ।
ସେହିପରି ଏହି ଗୀତ ଗୋଟିକ ହୋଇବ ।
କବି ପରିଶ୍ରମ ଏଥିମଧ୍ୟେ ରହିଥିବ । ୩ ।
ନିଶାବର୍ଦ୍ଧିନୀର ଏହୁ ଅଟଇ ସାଙ୍ଗ ଗୀତ ।
ମୂର୍ଖମାନଙ୍କୁ ଏ ବିଷ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ହିତ । ୪ ।
ପ୍ରଥମ ପଦରେ ଶୃଙ୍ଗାରଗୋଟି ଅର୍ଥ ଥିବ ।
ଦ୍ୱିତୀୟେ ଅଠ ତୃତୀୟେ ବାର ଅର୍ଥ ହେବ । ୫ ।
ଚତୁର୍ଥ ପଦରେ ହୋଇଥିବ ଷୋଳ ଅର୍ଥ ।
ଶୁଣିବ ପଣ୍ଡିତମାନେ ସ୍ଥିର କରି ଚିତ୍ତ । ୬ ।
ଗୀତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏ ଅଟଇ ସାର ।
ଗ ଯୁକ୍ତ କଣ୍ଠଭୂଷଣ ନାମ ଅଟେ ଯାର । ୭ ।
ଏପରି ଗୀତ ସଭାରେ ବ ପଢ଼ିବ ଯେବେ ।
ପଣ୍ଡିତ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରଶଂସା ଲଭିବ କ ତେବେ । ୮ ।
ଏଣିକି ଗୀତ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁ ମୁହିଁ ।
ଶୁଣିବ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଏକମନ ହୋଇ । ୯ ।

ଶ୍ଳୋକ

ନଗାବର୍ଦ୍ଧନୀ ଗୀତସ୍ୟ ଚତୁର୍ଥୋ ମଣ୍ଡମାଚରେତ୍ ।
ଦ୍ୱାଦଶୋ ଷଟ୍‌ଦଶୋ ଚୈବ ଯୁକ୍ତମସ୍ୟ କ୍ରମାନ୍ୱୟୁ । ୦ ।

ଗୀତ

ଶ୍ରବଣକର ସୁମନେ ହେ । ଜନେ ।
ଗୃହ ଅଠ ବାର ଷୋଳ ଅର୍ଥ ସାର ଗୃହ ପଦରେ ଯତନେ ହେ । ପଦ ।

ଅର୍ଥ

ହେ ଜନମାନେ ସୁମନେ କି ଉତ୍ତମ ମନେ ଏ ଗୀତକୁ ଶ୍ରବଣ କର । ଏଥିରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟେ ଗୃହ, ଅଠ, ବାର, ଷୋଳ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ ହେବ । ୦ ।

ଗୀତ

ଅହ୍ନମକରରେ ମଜ୍ଜିଥାଅ ଧୀରେ ହରିଷରେ ଦର୍ପ ହନେ ।
ଘନରେ ଅଶ୍ରୁ ହୁଅ ଅଢଶୟ ତାନରେ ତ ବଣ କ୍ଷାନେ ହେ ।୧।

ଅର୍ଥ

ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କଠାରେ

ପ୍ରଥମେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କୁ ଭକ୍ତ ଜଣାଉଅଛନ୍ତି—ହେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବ ! ଆପଣ ଅହ୍ନମକର ନାମରେ ସର୍ବଦା ମଜ୍ଜିଥାଅ । ହନରେ ଆପଣଙ୍କର ଯେ ଖର ତେଜ ତାହାର ଏପରି ଦର୍ପ ଯେ ହର ଯେ ପୁଷ୍କରଣୀରେ ସ୍ନାନ କଲେ ସେ ହରଣ ହୁଏ । ଆପଣ ଘନ ତାନରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଅଢଶୟ କୋଳାହଳ ଶବ୍ଦରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଅ । ଲୋକେ କର୍ଣ୍ଣରେ ତାହା ଶୁଣନ୍ତି । ୧ ।

ପୁଷ୍କରଣୀଠାରେ

ଯେ ପୁଷ୍କରଣୀ ସେ ସର ନାମକୁ ଦର୍ପ ସହକାରେ ଧାରଣ କରିଥାଏ । ତହିଁରେ ଅହି ଯେ ଧଣ୍ଡ ସାପ, ମକର ଯେ ମଗର କୁମ୍ଭୀରମାନେ ମଜ୍ଜନ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଖରେ ହର ଅର୍ଥାତ୍ ପୁଷ୍କରଣୀରୁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ପାଣି ଶୁଖିଗଲେ ଘନ ଯେ ବୃଷ୍ଟିରେ ସେ ଅଢଶୟ ଅଗାଧ୍ୱ ହୁଏ । ୨ ।

ପର୍ଯ୍ୟା—ଘନେ ମେଘେ ଘନୋସାନ୍ଦ୍ର କାଂସ୍ୟତାଳ ଧ୍ୱନିର୍ଘନଃ ।

ଘନଂ ଗୀତଂ ଘନଂ ବୃଷ୍ଟି ଘନସ୍ୟା ଲୌହ ମୁଦ୍ଗର ।

ଇତି । ଧ୍ୱନିମଞ୍ଜରୀ ।

ଏମନ୍ତ ଯେ ଘନ ବୃଷ୍ଟି ହେଲାବେଳେ କର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଯାଏ । ୨ ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁଠାରେ

ଯେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ ଅହମକର ଅର୍ଥାତ୍ ବେଶୀ ଉତ୍ତାପରେ ମଣ୍ଡନ ହୋଇଥାଏ । ସେନବେଳେ ସବୁ ଯେ ପାନ୍ଥ ପ୍ରଭୃତିରେ ସେ ତାପ ଦହନ ହୁଏ । ଅତଏବ ତାନରେ ଈ ଏତ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱନରେ ଘନ ଯେ ଝିଙ୍କାରି-ମାନେ ରାବ କରନ୍ତି ସେ ରାବରେ କର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତବ୍ଧ ହୁଏ । ୩ ।

ଖଳଲୋକଠାରେ

ଯେ ଖଳଲୋକ ସେ ଅହମକର ଯେ ସର୍ବଦା ରାଗରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଥାଏ । ହନେ ହନେ ସେ ଯେବେ ଦର୍ପ କରେ ତା ମନ ବଡ଼ ହର୍ଷ ହୁଏ । ଘନ ଯେ କନ୍ୟା ତଙ୍କାରରେ ସେ ଆଶ୍ରୟୀ ହୋଇ ଥାଏ । ଅଉ ମଧ୍ୟ ଶଯ୍ୟାଗାମୀରେ ବଶୀଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ୪ ।

ଗୀତ

ଶୀତରେ ତଦର ସମାନ ରୂଚର ବଗ୍ରର ବାହାର ମନେ ।

ପଲ୍ଲଶର ଯଶ ପ୍ରକାଶ ଅଶେଷ ସମ୍ପୃରେ ବଟମାନେ । ୨ ।

ଶବ୍ଦ

ଶୀତୋବୃକ ଶୀତୋଽଗ୍ନି ଶୀତୋଦୈତ୍ୟ ପୁରୋହିତଃ ।

ଶାମ୍ୟକୋଽପି ଶୀତୋଙ୍କେସ୍ତ୍ରୀ ଶୀତୋରଜତ ଉଚ୍ୟତେ ॥

ବୃକ୍ଷ ପତ୍ର ପଲାଶସ୍ୟା ପଲାସୋରାକ୍ଷସୋମତ ।

ପଲାସୋ ହରିତୋବର୍ଣ୍ଣଃ ପଲାସୋ ଯକ୍ଷଉଚ୍ୟତେ ॥

ଅର୍ଥ

ଶୀତକାଳଠାରେ

ଶୀତକାଳ ହେଲେ ପୃଥିବୀ ଦର ଯେ ଶଙ୍ଖ ପତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ । କାରଣ—ଶୀତ ଦନରେ ବେଶୀ କୁହୁଡ଼ି ହୁଏ । ଶୀତରୁ କପର

ହୃଦ୍ବାଡ ପାଇବା ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରୁ ଏହି ବିଷୟର ବାହାର ଦେଇଥାଏ । ସେ ସମୟରେ ପଲାଶ ଗଛମାନେ ଅଶେଷ ଯଶ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ସମୟରେ ବଡ ଯେ ଭଲରୂପେ ସେ ଫଳଗୁଡ଼ିକ ମନୁଥାଏ । ୧ ।

ଶୁକ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀଠାରେ

ଶିବ ଯେ ଶୁକ୍ର ନାମ ଶୁଣିଲେ ବେଦ ବୋଲି ମନରେ ଦର ଓ ଭୟ ଜାତ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଶୁକ ସେ ସମାନ ଭାବରେ ହୃଦୟ । ତା ମନରୁ ବନ୍ଧୁତ୍ଵ ବିଷୟ ବାହାର ହୁଏ । ପଣ୍ଡିତ ମେ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କର ଯଶ ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥାଏ । ସମୟରେ ତ ଅହଂକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମୟରେ ସେ ବଡ ଓ ଭଲ ଦେଖାଯାଏ । ୨ ।

ଗାୟକଠାରେ

ଶିବ ଯେ ଗାୟକ ଗାୟନ କରିବାକୁ ଦର ଯେ ମୂଲ୍ୟ ଛଣ୍ଟାଇ ତାକୁ ଅର୍ପିଲେହେଁ ତାହାରେ ସମାନ ଆଦର ଥାଏ । କେଉଁ ଗୀତ ପଢ଼ିବ ସେ ମନରୁ ବିଷୟ ବାହାର କରେ । ପଣ୍ଡିତ ସେ ଯଶ ଶ୍ରୀଧା କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଯଶ ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ । ଗାୟନ କଲାବେଳେ ସେ ଭଲ ଦେଖାଯାଏ । ୩ ।

ବୃଦ୍ଧ ଲୋକଠାରେ

ଶିବ ଯେ ବୃଦ୍ଧଲୋକ ତାଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ଦରଣ ଯେ ଅମାବାସ୍ୟା ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଦେଖାଯାଏ । ତାଙ୍କ ମନରେ ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ରହେ ନାହିଁ । ପଣ୍ଡିତ ଯେ ଯଶ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏ ଦେଖିଲେ ସେ ଭକ୍ତି କରନ୍ତି ଅନ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧ ଲୋକମାନେ ସମୟରେ ଭଲ ଦେଖାଯାନ୍ତି । ୪ ।

ଶତ୍ରୁଠାରେ

ଶିବ ଯେ ଶତ୍ରୁ ସେ ଶତ୍ରୁଠାରେ ସମାନ ଭୟ ଦେଖାଏ । ଶତ୍ରୁକୁ ଉପର ଜାଣିବ ମନରେ ଅନେକ ବିଷୟ କରେ । ପଣ୍ଡିତ ଯେ ଯୁଦ୍ଧର ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ଭାବନା କରେ । ଶତ୍ରୁ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ କଲାବେଳେ ବଡ଼ ଭଲ ଦେଖାଯାଏ । ୫ ।

ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣଠାରେ

ଶିତ ଯେ ଶୁକ୍ଳ ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ଦର୍ପଣମାନ ତ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର, ଯେଉଁ ପଲାଶ ବ ପଣ୍ଡମାନଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣ ଶୁକ୍ଳ ହୋଇଥାଏ ତାହାର ଯଶ ବେଶି ବର୍ଣ୍ଣନା ହୋଇଥାଏ । ସମସ୍ତରେ ଶୁକ୍ଳ ପଦାର୍ଥ ବଡ଼ ଭଲ ଦେଖାଯାଏ ॥

ରୂପାଠାରେ

ଶିତ ଯେ ରୂପା ସେ ଦର ଯେ ଧଳା ବର୍ଣ୍ଣରେ ରୁଚି ଦିଏ । ଲୋକେ ରୂପାରେ ହାର କଳବାଲୁ ବଗ୍ର କରନ୍ତି । ରୂପାରେ ସୁନ୍ଦର ଅଳଙ୍କାର କଲେ ପଲଶ ଯେ ବଣିକମାନଙ୍କର ଯଶ ଅଶେଷ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ । ରୂପାହାର ସମସ୍ତରେ ଭଲ ଦେଖାଯାଏ । ପର୍ଯ୍ୟା । ସନ୍ନଶୋ ବଣିକେ ପ୍ରୋକ୍ତା ପଲସୋ ସୂଥମ୍ୟତ୍ୟତେ । ୭ ।

ଅମୃତ ଠାରେ

ଶିତ ଯେ ଅମୃତ ସେ ଦର ଯେ ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ ଥିବାରୁ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ । ଅମୃତ ଭକ୍ଷଣ କଲେ ଅନେକ ସ୍ୱଗ୍ୟର ମନରୁ ବାହାରେ । ମତାନ୍ତରେ । ଅମୃତ ପନସ ଯେ ହରିତବର୍ଣ୍ଣ ଥିବାରୁ ତାହାର ଯଶ ଅନେକ ବର୍ଣ୍ଣନା ହୁଏ; ଅଜ୍ର ମଧ୍ୟ ସେ ବଡ଼ ଉପକାରୀ । ୮ ।

ଗୀତ

ଦଣ୍ଡଧର ଘାର ନଦରେ ସ୍ୱହାର ଅଦର ବଳାଇ ଧାନେ ।
ଷନ ଷଙ୍ଗଢରେ ଭଜଥାଅ ଧୀରେ ବର ନର୍ଭୟର ମନେ । ୩ ।

ପର୍ଯ୍ୟା

କାଣ୍ଡୋ ବାଣେ ଭୁଜା ଦଣ୍ଡେ ସଂଦଣ୍ଡ କାଣ୍ଡ ଉଚ୍ୟତେ
ବଲଂ କାଣ୍ଡଞ୍ଚ ଶୂଳଞ୍ଚ ତମସ୍ତାଣ୍ଡଂ ତମସ୍ୟପି ॥
ଷନ ଦୂର୍ଣ୍ଣ ଶନଭୂର୍ୟୁ ଶନ କାର୍ଣ୍ଣ ଶନମିଁଦ ।
ଯନ ସର୍ପ ବିଶେଷଷ୍ଟଶନ କାଳ ଉଦାହୃତ ॥

ଅର୍ଥ

ଧନୁଠାରେ

ଦଣ୍ଡ ଯେ ଶର ତାଙ୍କୁ ଧରେ ଯେ ଧନୁ ଯେ ସାରଥକ ; ସେ ନର୍ଭୟରେ ଛଦାର କରେ । ଶତ୍ରୁକୁ ବଧ କରିବାକୁ ଅଟେ ଧାନେ ବ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ

ଆଦର ବଢ଼ାଇ ଥାଏ । ଯେ ଧନ, ସେ ଶନି ଯେ କାଳ ସଙ୍ଗରେ ଧୀର ଭାବରେ ମଚ୍ଛିଥାଏ । ଯାର ପଣେ ନିର୍ଭୟ ହୋଇଥାଏ । ୧ ।

ବ୍ରହ୍ମାଠାରେ

ଯେ ବ୍ରହ୍ମ ସେ ଦଣ୍ଡଧର ନାମକୁ ଧାରଣ କରି ନିଦରେ ବିହାର କରନ୍ତି । ପୃଥିବୀରେ ଧାନ ଫସଲ କମ୍ପଇ ଭଳ ଦେବ ଲୋକଙ୍କ ଆଦର କରନ୍ତି । ଶନି ଯେ କୀର୍ତ୍ତି କଳିବା ବିଷୟରେ ଧୀର ଭାବରେ ମଚ୍ଛିଥାନ୍ତି ତାଙ୍କର ମନ ସବୁ ବିଷୟରେ ନିର୍ଭୟ । ୨ ।

ବଣିକଠାରେ

ଦଣ୍ଡ ଯେ ନାକଛ ଦଣ୍ଡ ତାଙ୍କୁ ଧରେ ଯେ ବଣିକ ସେ ଧନରେ ଆଦର ବଢ଼ାଇ ନିର୍ଭୟରେ ବିହାର କରେ । ଶନି ଯେ ଗୌର ଭାବରେ ଦ୍ୱିବର୍ଣ୍ଣ ସଙ୍ଗେ ମଚ୍ଛିଥାଏ । ୩ ।

ବଳିଷ୍ଠ ଲୋକଠାରେ

ଦଣ୍ଡଧର ଯେ ବଳିଷ୍ଠ ଲୋକ ସେ ଲୋକଙ୍କଠାରେ ଅଳ୍ପ ଆଦର ବଢ଼ାଇ ନିର୍ଭୟରେ ବିହାର କରେ । ଅଉ ଶନି ଯେ ମଦମତ୍ତ ସଙ୍ଗରେ ନିର୍ଭୟରେ ମଚ୍ଛିଥାଏ । ୪ ।

ରାଜାଠାରେ

ଯେ ରାଜା ସେ ଦଣ୍ଡଧର ନାମରେ ନିଦରେ ବିହାର କରେ ଧାନରେ ଆଦର ବଢ଼ାଇ ଅମାର ଖମାର କରେ । ଶନି ଯେ କୀର୍ତ୍ତି ପଦରେ ମଚ୍ଛି ଭୟ ହୀନ ହୋଇଥାନ୍ତି । ୫ ।

ଗ୍ରାହଠାରେ

ଯେ ଗ୍ରାହ ସେ ଦଣ୍ଡ ଯେ ଅନ୍ଧକାରକୁ ଧାରଣ କରିଥାଏ । ଧାନେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ନିଦରେ ଆଦର ବଢ଼ାଏ । ଶନି ଯେ କାଳ ଗ୍ରାହ କାଳ ଏହି ଭାବରେ ମଚ୍ଛିଥାଏ । ଗ୍ରାହ କାଳରେ ନିରଭୟ ଯେ ଜଳକୁ ଲୋକେ ଭୟ କରନ୍ତି । ୬ ।

ବୈଷ୍ଣବଠାରେ

ଯେ ବୈଷ୍ଣବ ସେ ଦଣ୍ଡଧର ନାମରେ ଭୟ ହୀନ ହୋଇ ବିହାର କରନ୍ତି । ଶନି ଶଙ୍ଖ ଯେ ତମ ଗୁଣରେ ଧୀର ଭାବରେ ମଚ୍ଛିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବଳ ପାଇ ନିର୍ଭୟ ମନ କାହାର ଅଛି । ୭ ।

ପର୍ବତ ଗୁମ୍ଫାଠାରେ

ଯେ ଗୁମ୍ଫା ସେ ଦଣ୍ଡ ଯେ ଅନ୍ଧକାର ସମୂହକୁ ନିଜରେ ବିସ୍ତାର କରାଏ ଆଉ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ଦର ଯେ ଭୟ ଜାତ କରାଏ। ଶନି ଯେ ସର୍ପ-ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଣ୍ଡି ବିଶେଷ ଭୟଙ୍କର ହୋଇ ଥାଏ। ୮।

ଅରଣ୍ୟଠାରେ

ଯେ ଅରଣ୍ୟ ସେ ନାନାଦଣ୍ଡ ଓ କାଷ୍ଠ ସମୂହକୁ ଧାରଣ କରି ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ ନିର୍ଭୟ ହୋଇଥାଏ। ଶନି ଯେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ରହିବାରୁ ଭୟ ଜାତ କରାଏ। ୯।

ଗୋପାଳଠାରେ

ଯେ ଗୋପାଳ ସେ ଦଣ୍ଡ ଯେ ଯଷ୍ଟି ଧାରଣ କରି ଗୋରୁ ଶୁଆଇବାକୁ ଧାନ୍ୟ ଫସଲ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଅଦର ବଳାଇ ଏକ ଜାଗାରେ ଶୟନ କରେ। ଶନି ଯେ ପଶୁ ସଙ୍ଗରେ ମଣ୍ଡିଥାଏ। ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଭୟ ନ ଥାଏ। ୧୦।

ଯମଠାରେ

ଯେ ଯମ ସେ ଦଣ୍ଡଧର ନାମରେ ବିଭୂଷିତ ହୋଇ ନିର୍ଭୟ ହୃଦରେ ଅଦର ବଳାଇ ଥାଏ। ଶନି ତାହାର ଭ୍ରାତା ଥିବାରୁ ତାଠାରେ ମଣ୍ଡିଥାଏ, ପାପ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ତାଠାରୁ ବଳ ନତ୍ରା କେ ଅଛି ।୧୧।

ଶୂଳଧାରୀଠାରେ

ଯେ ଶୂଳଧାରୀ ସେ ଦଣ୍ଡ ଯେ ଶୂଳକୁ ଧାରଣ କରି ନିର୍ଭୟକୁ ଅଦର ବଳାଇ ଥାଏ। ଶନି ଯେ ଖଳ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ନିର୍ଭୟ ମନେ ମଣ୍ଡିଥାଏ। ୧୨।

ଗୀତ

ସ୍ୱ ଭ୍ରମରେ ଶ୍ଲେଷୀ ହୋଇ ବରେ ରହି ସରବ ହସଇ ମନେ।
ବିଚକ୍ଷ ଏ ଗୀତ ହୋଇଲା ରଚିତ ଉତ୍କଳୀୟ କବି ରତନେ। ୪।

ଶ୍ଳୋକ

ସ୍ମେରଣେ ମୃଗେଚନ୍ଦ୍ରେ କର୍ପୂରେ କନକେ ହ୍ରିଷୁ।
ମଦନେ ସ୍ୱପଚନ୍ଦ୍ରେ ଚ କୋକିଲେ କମଲେ ଜଲେ।

ରାଜ୍ଞେ ସୁବଦ୍ଧନେ ରାମନନ୍ଦନେ ଶାପୃକେ ଘନେ,
ଦପ୍ରୀଷ୍ଟ ଦାସ ତରଳେ ରାମ ଶବ୍ଦ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତାଃ ।
କାନନେ ଯେ ଦ୍ୱେ ମୃଗେନ୍ଦ୍ରେଷ୍ୟୌ ମାରେ ରଦ୍ଧୃତ୍ତମେ ।
ରାଜ୍ଞି ରାଷ୍ଟ୍ରରସୋ ଧୂମକେଶ ଗ୍ଲେ ଯୁଦ୍ଧ ରାମ ଉପ ତେ ।

ଅର୍ଥ

ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କଠାରେ

ଯେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସେ ସୁ ଯେ ଉତ୍ତମ ଆଚରଣରେ ସ୍ନେହ ଦେଇବାରେ କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଣରେ ରହି ମନରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି । ୧ ।

ବନବାସୀଠାରେ

ଯେ ବନବାସୀ ସେ ସୁ ରାମ ଯେ ଉତ୍ତମ ବନରେ ସ୍ନେହ କରୁ ବର କ ପ୍ରଧାନ ବୋଲାଇ ଥାଏ । ବନର ସମସ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ ତା ମନରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥାଏ । ୨ ।

ରସିକଠାରେ

ଯେ ରସିକ ସେ ସୁ ରାମ ଯେ ଉତ୍ତମ ସ୍ତ୍ରୀଠାରେ ସ୍ନେହ କର ବର କ କାନ୍ତ ପଣରେ ରସିଥାଏ । ସେ ପୁରୁଷର ମନେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ସବୁବେଳେ ଦେଖାଯାଏ । ୩ ।

ପବନଠାରେ

ଯେ ପବନ ସେ ସୁ ରାମ ଯେ ଉତ୍ତମ ମୃଗଠାରେ ସ୍ନେହ କରୁ ବର କ ପଲାୟଣେ ଥାଏ । ସେ ମୃଗ ଉପରେ ବସିଲେ ତାକୁ ସବୁ ଦେଖାଯାଏ । ୪ ।

ସୁରାଠାରେ

ସୁରା ଯେ ମଦ୍ୟ ତାଠାରେ ଯେ ସ୍ନେହ କରେ ସେ ସମୟରେ ମରେ କ ନାଶ ହୁଏ । ଗୋଟାଏ ଅଘଟଣ କଥା ଶୁଣିଲେ ମଦ୍ୟପ କହେ ''ହୋଇବରେ''; ଏପରି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସବୁ କଥା ତା ମନକୁ ଆସଇ । ୫ ।

ରେବତୀଙ୍କଠାରେ

ଯେ ରେବତୀ ସେ ସୁ ରାମ ଯେ ବଳରାମଙ୍କଠାରେ ସ୍ନେହୀ । ବଳରାମ ତାଙ୍କର ବରପଣେ ରହି ରେବତୀଙ୍କ ବିନା ତାଙ୍କ ମନରେ ଅନ୍ୟ ଚିନ୍ତା ନ ଥାଏ । ୬ ।

ଭ୍ରମରଠାରେ

ଯେ ଭ୍ରମର ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ପଦ୍ମବନରେ ବିଚରଣେ ସ୍ନେହୀ ହୋଇବାରୁ ତା ମନରେ ଅନ୍ୟ ଫୁଲ ସବୁ ଦିଶଇ ନାହିଁ । ୭ ।

କେଳାଠାରେ

ଯେ କେଳା ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ଭଲ ନାଗ ସର୍ପ ଦେଖିଲେ ବଡ଼ ଯେ ଭଲ ବୋଲି ଜ୍ଞାନ କରି ତାଠାରେ ସ୍ନେହ ରଖିଥାଏ । ନାଗ ସର୍ପ ପାଇଲେ ତା ମନରେ ସବୁ ଦେଖାଯାଏ । ୮ ।

ରଢଠାରେ

ଯେ ରଢ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ କନ୍ଦର୍ପଠାରେ ସ୍ନେହୀ ହେବାରୁ କନ୍ଦର୍ପ ତା ବଇଯୋଗ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସବୁ କଥା ତା ମନରେ ପଡ଼ଇ । ୯ ।

ସିଦ୍ଧାଗ୍ରଠାରେ

ଯେ ସିଦ୍ଧାଗ୍ର ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ଧାତୁ ସବୁକୁ ସ୍ନେହ ପୂର୍ବକ ଉତ୍ତମ ଚଇଲ କରି ବଡ଼ ବଡ଼ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଦ୍ରବ୍ୟ ତିଆର କରେ, ଧାତୁ ଚାଇଲ କଲେ ତା ମନରେ ଅନେକ କଥା ଦିଶଇ । ୧୦ ।

ନିର୍ଦ୍ଧନଠାରେ

ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧନ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ବଡ଼ ଦୁଃଖକୁ ସ୍ନେହ କରି ବଡ଼ ଅତି କୃଷମନଙ୍କ ତଳରେ ସମସ୍ତରେ କାଳ ଯାପନ କଲେ ତା ମନରେ କେତେ କଥା ପଡ଼ଇ । ୧୧ ।

ହର୍ଷଲୋକଠାରେ

ଯେ ହର୍ଷଲୋକ ତା ମୂର୍ଖ ସବୁବେଳେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ହାସ ଉଭବ ହେଉଥାଏ । ଏଣୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଭଲ ହୋଇ ତା ମନରୁ ସବୁ ଭଲ କଥା ଆସୁଥାଏ । ୧୨ ।

କାରିଗରଠାରେ

ଯେ କାରିଗର ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ଦନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସ୍ନେହ କରିବାରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ପ୍ରଶଂସା ପାଏ । ଦନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଅଉ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ତା ମନରେ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ୧୩ ।

ନଦୀଠାରେ

ଯେ ନଦୀ ସେ ଦୃଶ୍ୟମ ଯେ ଉତ୍ତମ ଜଳରେ ସ୍ନେହୀ ହୋଇଥାଏ ଏଣୁ ବର ଷ ପାର ପଦଙ୍କୁ ପାଏ ନଦୀ ଜଳକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ ତଳେ ସବୁ ପଦାର୍ଥ ଦେଖାଯାଏ । ୧୪ ।

ସୁନାସ୍ତ୍ରୀଠାରେ

ଯେ ସୁନାସ୍ତ୍ରୀ ବଣିକ ସେ ସୁଶ୍ରମ ଷ ଭଲ ସୁନା ପାଇଲେ ସ୍ନେହ ପୂର୍ବକ ବର ଷ ବେଶ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରଇ । ସୁନା ଥିଲେ ଅନେକ ଅଳଙ୍କାର ଗଢିବାକୁ ତା ମନରେ ଆସଇ । ୧୫ ।

କୋକିଳଠାରେ

ଯେ କୋକିଳ ଜାତ ସେ ସୁଶ୍ରମ ଯେ ଉତ୍ତମ ପ୍ରକାରେ ରବ କରିବାରୁ ସର ପର ଚିତ୍ତ ବୋଧହୁଏ । ସେ ସ୍ୱର ବର ଷ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଅଟେ, ଜଗାଉଚରଣ ଦାସ କବିନ୍ଦ୍ର କହିଲେ ହେ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରବିଣମାନେ ଏ କପର ଗୀତ ବିବେଚନା କରନ୍ତୁ । ୧୬ ।

କଟକ ଦତ୍ତପ୍ରେସରେ ଶ୍ରୀ ହରମୋହନ ଦତ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ମେସିନ୍ ଯନ୍ତ୍ରେ ମୁଦ୍ରିତ । ୧୯୩୪

ବିଜ୍ଞାପନ

ଅଗ୍ରିମ ୧୦ଟାର ପୁସ୍ତକ ମଗାଇଲେ ଅଧିକ କମିଶନ ଦିଆଯାଏ ।

ଭୋଳାବଳ ଚଉତିଶା	ଟ ୦ /
ବେଲାବେଳୁଣୀ ସୁଅଙ୍ଗ	ଟ ୦ /
ସୁ ନାଅମେଳା	ଟ ୦ /
ବନବଲେ ଚଉତିଶା	ଟ ୦ /୦
ଷଣ୍ଢରଭେଦ ଲକ୍ଷଣ ୧ମ	ଟ ୦ /୦
ଏକତ୍ର ୨ୟ	ଟ ୦ /୬
ନଷ୍ଟରେଖା	ଟ ୦ ୧୬
ଦୁର୍ଗାସ୍ତୁତି	ଟ ୦ ୬
ଦୁର୍ଗାଅଷ୍ଟକ	ଟ ୦ /
ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ସ୍ତୁତି	ଟ ୦ ୧୯
କପଟପାଶା	ଟ ୦ /୬
ଅଙ୍ଗଦପଈଜ	ଟ ୦ ୵
ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ	ଟ ୦ ୵
ଚଉପଦୀ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳା ୧ମ	ଟ ୦ /
୨ୟ	ଟ ୦ ୵
ବୃହତ ଅଭେଦରଞ୍ଜନ	ଟ ୦ ।
ସୀତାବେଶ ସୁଅଙ୍ଗ	ଟ ୦ ୵
ଶୋଭାବତୀ	ଟ ୦ ୵୬
ବଂଶଦର୍ପଣ	ଟ ୦ ।୵
ନଷ୍ଟକେଶ ସୁଅଙ୍ଗ	ଟ ୦ /
ଲକ୍ଷ୍ମୀସ୍ୱଣ ସୁଅଙ୍ଗ	ଟ ୦ ।୵
ଭ୍ରମରବର ପାଲା	ଟ ୦ ୵
ବଜାମାଣିକ	ଟ ୦ ୧୬
ଦୃଢ଼ଅର୍ଗଳା	ଟ ୦ /୦
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚଉପଦୀ	ଟ ୦ ୵୬
ଧ୍ୱଜମଞ୍ଜରୀ	ଟ ୦ /
ସାଗରବୋଲୁ ଜଳ ପଦ୍ମଲୋଭ ଭୃଙ୍ଗ	ଟ ୦ ୧୯
ଧାରଜାତି ହରଣ	ଟ ୦ ୵
ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ସ୍ତୁତି	ଟ ୦ /
ବୃହତ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତୋତ୍ର	ଟ ୦ ୵
ଗୋପାଳସଭା	ଟ ୦ ୧୯
ଯମସ୍ତୁରଣ	ଟ ୦ ।
ରାସକ୍ରୀଡ଼ା	[illegible]
ଗଜନିସ୍ତାରଣ	ଟ ୦ ୧୬
ବିଲଙ୍କା ରାମାୟଣ	ଟ ୦ ୵
ପ୍ରସ୍ତାବସିନ୍ଧୁ	ଟ ୦ ।୵
ମଥୁରାମଙ୍ଗଳ	ଟ ୦ ।/
ନାମସ୍ମରଣ କୀର୍ତ୍ତନ ୧ମ ୨ୟ	
ଖଣ୍ଡ ୪ର୍ଥ ସେ ୧ ଟ	ଟ ୦ ୩

ଜଗନ୍ନାଥ କୋମ୍ପାନୀ
ବାଲୁବଜାର, କଟକ ।

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ର
ପ୍ରୋପ୍ରାଇଟର